

MI A HELYZET?

Kényszerhelyzetben vagyunk,

még hozzá nem is először. Néhány éve egyik napilapunknak nyilatkozott így az ágazatunkat irányító főtisztviselő, amikor a túlzottan magas fakitermelés szükségességét indokolta. Hogy tudniillik az újonnan létrehozott nagy fűrészipari kapacitások kihasználása érdekében „kényszerülünk” a nagy fakitermelésekre. Majd – kevéssel ezután – ismét „kényszerhelyzettel” indokolta a nyugatra irányuló gömbfaexportot, miszerint azért adjuk el feldolgozatlanul az értékes faanyagot, mert nem győznénk itthon felfűrészelni. Vagy tényleg nem tudtuk a kívánt minőségben? De akkor hol az eredménye a milliárdokat felémészto „vertikális integrációnak és fűrészipari rekonstrukciónak”?

A rendszerváltás után, a dilettáns vezetés megszűntével azt gondolhattuk, hogy vége lesz a mellébeszélésnek, hazudozásnak, a „kényszerhelyzeteknek”. Ám az Erdészeti Lapok februári számában ismét találkozunk e „szakkifejezéssel”. Ezúttal az Erdőfenntartási Alap szűkös volta indította a főosztályvezetőnket a „kényszerhelyzet” újbóli meghirdetésére. De e miatt nem tanúsít túlzott aggodalmat, mert szerinte az „...erdőfelújítási munkák 1-2 éves elmaradása nem okoz akkora kárt, hogy az ne lenne korrigálható...” Ámde magam abban a „kényszerhelyzetben” vagyok, hogy kétségbe kell vonnom e meg-

nyugtató mondás igazát. Először is, az erdőfelújításban már eddig is sokkal több elmaradást szedtünk össze az 1-2 évinél. Erre nem ráfejelni kell további 1-2 évit, hanem törleszteni illenék már belőle valamit. Másrészt, a szomorú példák tanúsága szerint nem 1-2 évi, de néhány hónapi késedelem is tönkretetheti az eddigi erőfeszítések eredményét. (Mindezek bemutatására készséggel vállalkozom egy rövidke erdei túra keretében.)

Szerencsére van – volna – lehetőség a pénzhiánnyal küzdő gazdaságok fellendítésére, például a vadászberleti díjak reális szintre emelésével. Sajnos azonban a főosztályvezető szerint ez nem lehetséges, mert, mint mondja: „A vállalati önállóság szuverenitását (sic!) csorbítaná bármiféle beavatkozás a berleti kérdésekbe”.

Hát kérem, itt nemhogy az „önállóság szuverenitását” nem szabadna féltetni, hanem egyenesen a bűnüldöző szervekhez kellene fordulni az állami javak elherdálása, a korrupt kapcsolatok felderítése és felszámolása érdekében. Kétségbe kell vonnom ugyanis a bérbeadó szervek tisztségviselőinek a tisztességét, akik nem tesznek meg mindent a berleti díjak reális, a piacon elérhető maximális szintre emelése érdekében.

Az igazi megnyugvást tehát az hozná meg a számomra, ha észrevételeim nyomán nem 1-2 évi elmaradás következne be erdeinkben, hanem inkább 1-2 évit be tudnánk hozni a tetemes elmaradásunkból!

Reményfy László

Kényszerhelyzet, avagy keresztűz

Reményfy László erdőmérnök kollégával és néhány millió magyar állampolgárral együtt magam is reméltem és remélem, hogy a rendszerváltás után sok minden megváltozik.

Reméltem és *remélem*, hogy egyszer vége lesz a mellébeszélésnek, hazudozásnak és egyéb a közmorált mérgező szokásnak. Abban azonban biztos vagyok, hogy a változások folyamatában az erkölcsi mélypontról való kikapaszzkodás a legkeservesebb és leglassúbb küzdelem.

Ebben erősít meg az az elszomorító tapasztalás, hogy szakmai vitáink is sokszor a szellemi erőfeszítést alig igénylő személyeskedések ringjében folynak, gyakran övön aluli ütőváltások közepette. Erre utal az a jelenség is, hogy elemzés és érvelés helyett szakkérdésekben előkerülnek a múlt rossz-emlékű módszerei.

Például a címkézés.

Ezen módszer szerint, ha egy kijelentés nem tetszik – pl. az, hogy „kényszerhelyzet van” – akkor nem magának a megállapításnak a helyessége vagy helytelensége válik érvelő kritika tárgyává, hanem címke készül a kijelentésből. Előbb azonban – a kijelentés tárgyától teljesen független, ám – hatásos negatív fogalmakkal (mellébeszélés, hazudozás, dilettáns vezetés) a kívánt érzelmi töltés kapcsolandó a címkéhez. Ezután csak a ragasztás marad, az érvekre már nincs szükség.

Akik nem azzal a szándékkal olvasták el a februári számban – a Hónap kérdése rovatban – megjelent interjúmat, hogy mibe lehet belekötni, bizonyára emlékeznek, hogy az Erdőfenntartási Alappal kapcsolatos fenti kijelentésemet részletesen indokoltam. Megismételni felesleges, és mivel nem érvek és adatok állnak szemben velem, vitatkozni sem lehet érdemben róla. Az sajnos banki számlakivonatokkal nyomtatékosított

tény, hogy az Alapnak a szimulált gazdaság összeomlása következtében előállt helyzete az erdőfelújításokra nézve finanszírozási kényszerhelyzetet jelent.

Az Erdészeti és Faipari Főosztályra most a romeltakarítás lehangoló munkája és az alkotmányunk is megfelelő új finanszírozási rendszer kidolgozása hárul. Az utóbbi munkához minden javaslatot, segítő kritikát szívesen fogadunk.

Nehéz azonban az olyan ötletek figyelembevétele, amelyek nem összefüggő és összehangolt gondolatok részeként, hanem indulatos általánosítások formájában jelennek meg. És reménytelen a konszenzus – vezesse bár a legjobb szándék és szakmai hevület a kritikust – ha nem a fair play szabályai szerint vitatkozunk.

Felhívom a Tisztelt Olvasó figyelmét, hogy a legutóbbi időben mindezekről a felvetett kérdésekről több cikkben és riportban tájékoztatást adtunk, pl.

– Dauner Márton: Az erdőgazdálkodás és az alapanyaggyártó faipar szakmai, szervezeti kapcsolatainak időszzerű kérdései (Faipar XL. évf. 1990/12.)

– Holdampf Gyula: Adósságállomány az erdőfelújításban (Erdészeti Lapok 1991. okt.)

– Merkel Gábor: Az Erdőfenntartási alap múltja, jelene-jövője? (Erdészeti Lapok 1991. okt.)

– 1992. évi beköszntő cikk (Erdőgazdaság és faipar 1992/1.)

– Négyszemközt a keresztűzben (interjú, Nimród, 1992. március)

– A vertikum jövője (Erdőgazdaság és faipar 1992/2.)

– Beszélgetés Dauner Mártonnal (Erdészeti Lapok 1992. február).

Mindezen válaszcikk közlése mellett is kötelességemnek érzem továbbra is a közvetlen tájékoztatást, melyre Reményfy László esetében úgy is szívesen vállalkozom, hogy az Erdészeti Lapok társaságában minden feltett kérdésére válaszlok.

Dauner Márton

WALTERNÉ DR. ILLÉS VALÉRIA

Ismét a vadkárrol

E rövid írásomban nem a hazai, hanem a Németországban bevált vadkárbejelentést, -térítést stb. ismertetem.

A szövetségi állam és a szövetségi tartományok előírásokat bocsátottak ki, amelyek szabályozzák a vad, és a vadászat által okozott károk megtérítésével kapcsolatos eljárást. Kérdések kapcsán kívánom megvilágítani ennek az eljárásnak az egyes szakaszait.

Ki téríti meg a vadkárt? A szövetségi állam vadászati törvénye szerint (29. § 1.) a közös tulajdonban lévő vadászterületen a vadásztársaság köteles a vadkárt megtéríteni a károsultnak. Ezt a kártérítési kötelezettséget a vadászati haszonbérleti szerződés által részlegesen vagy egészen át lehet ruházni a szóban forgó vadászterület haszonbérlijére. Ha a haszonbérliő nem képes a teljes kártérítést megfizetni, akkor a vadásztársaság a kezes. A vadásztársaságnak joga van ahhoz, hogy a vadkár megtérítéséhez szükséges anyagi eszközöket a társaság tagjaitól behajtsa a területben való részesedésük arányában.

Ha az illető földterület magántulajdonban lévő vadászterülethez tartozik, akkor annak tulajdonosa vagy hasznélvezője köteles a vadkárt megtéríteni. Itt is fennáll a lehetőség, hogy a kártérítési kötelezettséget a vadászati haszonbérleti szerződés által a vadászati haszonbérliőre áthárítsák. A vadászati haszonbérliő fizetésképtelensége esetén a tulajdonos vagy a haszonbérliő a kezes.

Ha a földterület magántulajdonban lévő vadászterülethez tartozik, akkor a vadkár-megtérítési kötelezettség azon jogviszonyhoz igazodik, amely a károsult és a vadászatra jogosult személy között áll fenn. Érvényes az, amit a haszonbérlelt szerződésben rögzítettek. Ha a szerződésben mást nem állapítottak meg, akkor a vadászatra jogosult személynek a kárt mindazon esetekben meg kell térítenie, ha ki nem elégítő kilövés, vagy a vad túl magas száma által ő okozta a kárt.

Ha a vadkárt olyan csülkösvad okozza, amely vadaskertből tört ki, akkor egyedül az a személy a kártérítésre kötelezett, aki a vadaskert tulajdonosaként, hasznélvezőként vagy vadászatra jogosultként üzemelteti a területet.

Ki téríti meg a vadászat által okozott kárt? A haszonbérliő köteles azon károk megtérítésére, amelyeket a vadászat folyamán a vadászok, a hajtók, a kutyák és a járművek okoznak.

Milyen határidőt kell betartani a vad és a vadászat által okozott károk bejelentésénél? A német vadászati törvény 34. §-a kötelező erővel előírja, hogy a vad és a vadászat által okozott kárt egy héten belül be kell jelenteni. Ha a bejelentés később történik, akkor a kártérítési igény érvénytelen. Az egyhetes határidő azzal a nappal kezdődik, amelyen a károsult tudomást szerzett a kárról, illetve „kellő gondossággal végzett megfigyelés esetén” tudomást szerzett volna róla.

Ezen határidő betartására azért helyez a törvény ilyen nagy súlyt, hogy a kár okát kifogástalanul fel lehessen ismerni és meg lehessen állapítani, hogy ki köteles a kárt megtéríteni. „Kellő gondossággal végzett megfigyelés” alatt az értendő, hogy a károsult egész éven át köteles a földjét megfigyelni. Nem szükséges azt mindennap megtekintenie.

Megkéselt bejelentés esetén az illetékes hatóságnak írásban kell közölnie a bejelentővel, hogy a határidő elmulasztása miatt kártérítési igénye érvénytelenné vált.

Hol és milyen formában kell bejelenteni a vad és a vadászat által okozott kárt? Ez tartományonként változhat. Az állami vadászati törvény a bejelentés formáját nem említi, csak azt mondja ki, hogy a vad és a vadászat által okozott kárt a károsított földterület ügyében illetékes hatóságnál kell bejelenteni. Azokban a tartományokban is, amelyekben a kárbejelentés formájára vonatkozólag nincs előírás, ajánlatos bizonyítási okok miatt az írásbeli formát választani.

Mit kell az illetékes hatóságnak kezdeményeznie a vad és a vadászat által okozott kár szabályszerűen megtörtént bejelentése után? Valamennyi tartomány felhasználta az állami vadászati törvény 35. §-ában foglalt azon lehetőséget, hogy a szabályos jogi eljárás megindítása előtt úgynevezett előzetes eljárást lehet előírni.

Baden-Württemberg és Bajorország ezen túlmenően azt a lehetőséget is elismeri, hogy az érdekelt felek a hatóság közreműködése nélkül kielégítően megegyezhetnek egymással.

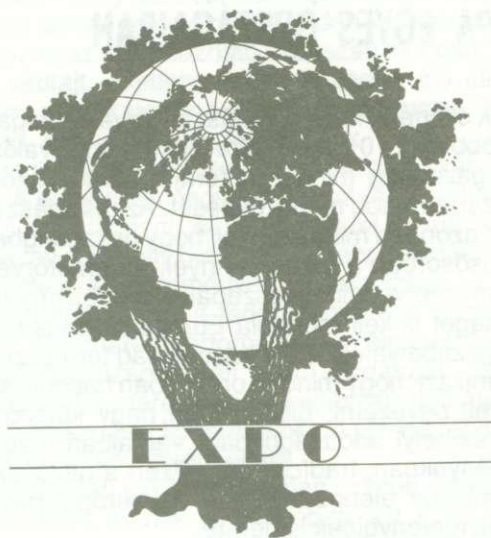
Az egyes tartományok előzetes eljárásai egymástól eltérőek. Az előzetes eljárásnak az érdekelt felek kielégítő megegyezéséhez kell vezetnie. Ezért valamennyi tartomány előírja, hogy a kár szabályszerűen megtörtént bejelentése után az illetékes hatóságnak haladéktalanul ki kell tűznie a helyszíni tárgyalás időpontját. A tárgya-

Járuljanak hozzá a fogyasztók az erdészet költségeihez – vetette fel a párizsi Erdészeti Világkongresszuson *J. Boratto* a Brazil Erdőművelési Szövetség elnöke. Az erdészek magukra vállalják az erdőfelújítással, az erdők gondozásával és az őshonos erdők megőrzésével a környezetvédelmi költségek jelentős hányadát. A hozzájárulást a fogyasztóktól a fa, fatermékek és a papír árán keresztül javasolja. Hosszúlejárathoz hazai és nemzetközi hitelekre is rászorul az erdészet és a faipar különösen ott, ahol elodázhatatlan a fejlesztés, a hatékony technológia bevezetése. Így Braziliában, ahol a kitermelt fának csupán 27%-át dolgozzák fel végtermékké, míg ez az arány Svédországban és Kanadában 90-95%.

(World Wood 1991. dec. ref. Varga B.)

VILÁGKIÁLLÍTÁS VILÁGKIÁLLÍTÁS VILÁGKIÁLLÍTÁS

**A szerkesztőbizottság
kéri mindazokat,
akiknek az 1996-os
világkiállítás
erdészeti rendezvényeivel
kapcsolatos ötlete,
javaslata van, hogy
juttassa el a
szerkesztőségbe!**

EXPO EXPO EXPO EXPO EXPO EXPO EXPO EXPO EXPO

lásra az érdekelt feleket be kell idézni. Érdekelt feleknek tekintendők: a károsult (pl. a gazda, a földterület tulajdonosa), valamint a kártérítésre kötelezett (pl. a vadászársaság, a vadászati engedély tulajdonosa, a vadaskert tulajdonosa). Schleswig-Holsteinben, Rajna-vidék – Pfalzban, Észak-Rajna-Vestfáliában és Bajorországban már az első tárgyalásra be lehet vonni vadkárbecslőt. Már az első tárgyaláskor kielégítő megegyezésre kell törekedni. Ha ezt elérték, akkor jegyzőkönyvet kell készíteni, amit az érdekelt felek aláírnak.

Az első tárgyalás alkalmával akkor is megállapításokat lehet tenni a vadkárrol, ha az érdekelt felek valamelyike nem jelenik meg. Mindegyik érdekelt félnek joga van ahhoz, hogy az első tárgyalás időpontjának elhatalasztatását kérelmezze, ha a kár végleges nagysága majd csak a betakarításkor lesz megállapítható. Ez esetben az érdekelt feleket röviddel a betakarítás időpontja előtt ismét be kell idézni. Ezen helybeli tárgyaláskor is kielégítő megegyezésre kell törekedni és arról jegyzőkönyvet kell készíteni.

Ha kielégítő megegyezés nem jön létre, az illetékes hatóságok újabb tárgyalásra tűznek ki határidőt. Be kell idézni a vadkárbecslőt. Ezen a tárgyaláson is megtörténhet még a kielégítő megegyezés. Ha erre nem kerül sor, akkor a vadkárbecslő becslés útján megállapítja a kárt. Ennek alapján az illetékes hatóság előzetes határozatot ad ki, amely a kárösszeget tartalmazza és ami a törvényerőre emelkedés után végrehajtható. A határozatnak a jogi eszközre vonatkozó tájékoztatást kell tartalmaznia, amelyből kitűnik, hogy bizonyos határidőn belül mindkét érdekelt fél panaszt emelhet az előzetes határozat ellen az illetékes járásbírószágon.

Panasztétel a járásbírószágon (utólagos eljárás). A járásbírószágon panaszt emelhet az előzetes határozatra vonatkozóan a károsult a kártérítésre kötelezett ellen, valamint a kártérítésre kötelezett is a károsult ellen.

Az ügyben illetékes az a járásbírószágon és Észak-Rajna-Vesztfáliában az a megyei bíróság is, amelynek körzetében a kárt szenvedett terület fekszik. Figyelembe kell venni azt, hogy a panasz benyújtása csak az előzetes határozat készítésétől számított kéthetes határidőn belül engedélyezett. A bíróság szabad meggyőződése alapján dönt és nem köteles figyelembe venni az előzetes eljárás során hozott hivatalos becsléseket. A járásbírószágon ítélete megfellebbezhető.

Végezetül leszögezhető, hogy a mező- és erdőgazdálkodásnak előnyt kell élveznie a vadászati érdekekkel szemben, és a jó kilövési terv segédeszköze lesz az elviselhető vadállomány létrehozásának, amely jelentős vadkárcsökkentő tényezővé válhat.

**OLCSÓ erdész-vadász EGYENRUHÁK
a MÜSZI-ERDÉSZ Kft.-nél.**

**Nyugdíjas erdészeknek 15% engedmény!
Nagy választék zsúriert
egyenruhából és tartozékokból.
Olcsó árak!**

**Méretre is adható rendelés.
ÚJ CÍM áprillistól:
1082 Budapest, VIII., Nap u.6.
Telefon: 113-6870.
Kérjen árjegyzéket!**

BENÉNÉ IGNÁCZ MAGDOLNA

VADÁSZATI TÖRVÉNYEK EURÓPA EGYES ORSZÁGAIBAN

Annak ellenére, hogy a vadászati törvény megalkotása alig több mint 10 éves múltra tekint vissza, valószínű, hogy a gazdaság minden szféráját érintő változások kikényszerítik újabb megszületését. Az új vadászati törvénynek azonban mindazon túl, hogy összhangban kell lennie elsősorban a földtörvénnyel, az erdőtörvénnyel és a természetvédelmi jogszabályokkal, bizonyos fokú azonosságot is kell mutatnia Európa országainak hasonló jogszabályaival. Ez a hasonlóság természetesen nem jelenti azt, hogy minden országban hasonló szabályokat kell bevezetni, hiszen igen nagy különbségek vannak élőhelyi adottságokban, vadfajban, vadászati hagyományokban, tradíciókban. Ezért a hazai jogszabályalkotáshoz elengedhetetlen az európai országok vadászati törvényeinek ismerete.

Spanyolország vadászati törvényét 1970-ben fogadták el. Az országban megközelítően 1 millió vadász tartanak nyilván. A törvény a vadászat céljából és feladatául a természeti értékek megőrzését és megóvását, a vadon élő állatvilág fejlesztését fogalmazta meg. Ennek érdekében tevékenykedik a vadászat hatósági szervezete és ezt szolgálják a vadászat-vadgazdálkodás szabályozására alkotott rendelkezések.

A vadászati jog Spanyolországban a földtulajdonhoz kötődik. A vadászterületek jellegét tekintve elkülönülnek az apró- és a nagyvadas vadászterületek. A vadászati jog gyakorlására önállóan a földtulajdonosok csak akkor jogosultak, ha a földterületük eléri a törvényben megszabott nagyságot. Így országrészenként eltérően a minimális vadászterület nagysága apróvad esetén 250, illetve 500 ha, nagyvad esetén 500, illetve 1000 ha. Vízivadra 100 ha területen is lehet vadászni. Ha a magántulajdonban lévő földterületek nagysága nem éri el a minimálisan előírtat, akkor társulni kell a vadászati jogot gyakorlóknak. A jogszabály a vadászat és a vad-

gazdálkodás célja szerint minősíti a területeket. A községi, illetve magán vadászterületekre általában a törvény általános szabályai az irányadók. Az állam, illetve a nevében eljáró szervezetek által kijelölt vadrezervátumokban, vadvédelmi területeken, nemzeti parkokban és a biztonsági körzetekben különleges feladatai vannak a vadászatnak. Ilyen területeknek a létesítés célja szerint feladata lehet a vadvédelmi, összekapcsolva kutatási és oktatási vagy turisztikai célokkal.

A vadászterületek a Mezőgazdasági Minisztérium által évente kiadott irányelvek szerint kötelesek az adóhatóság részére a vadászati jog gyakorlása után adót fizetni. Ennek az adónak az alapja a vadászterületek törvényben megállapított értéke. Ugyanis mind a nagyvadas, mind az apróvadas területeket a törvény négy kategóriába sorolja, és pénzben fejezi ki értéküket. Az értékszámítás alapja nagyvadas területeken a 100 ha-ról levett vadmennyiség, apróvad esetén az 1 ha-ról levett vad. Eltérő adókulcsok vonatkoznak azokra a vadászterületekre, ahol az elsődleges cél a tenyésztés, a kereskedelem és a bérvadásztatás. A vadászterületek értéke kategóriánként a duplájára növekszik.

Vadászatot folytatni 14 éves kortól, a minisztérium által kiadott engedély birtokában szabad. Az ún. licenccjeggy, vagyis vadászati engedély A, B, C, D kategória szerint különböző. Így lehet éves és az egész országra szóló vadászati engedélyt kiváltani, de lehet csak egy tartomány területére szólót. Ezenkívül lehet időszakos és bizonyos vadfajok elejtésére szólót. A vadászati engedély díja nem azonos a vadfaj elejtéséért fizetendő összeggel. Az országban külföldi állampolgároknak is lehetősége van vadászterületet bérelni, illetve bérvadászatot folytatni. A külföldi állampolgárok a vadászati engedélyért lényegesen magasabb térítést fizetnek.

A vadászat irányítását a Mezőgazdasági Minisztérium látja el a Vadászati, Halászati és Nemzeti Park Szolgálat és annak tartományi igazgatóságai útján. A vadászat és vadgazdálkodás vadászati tervek szerint történik, amelyekre elveket a minisztérium ad ki. A vadászati idény kezdetét és végét minden év június 30-ig közlésezi a mezőgazdasági miniszter. A vadkárok megtérítése a polgári eljárások keretében a büntető

Az erdőgazdaság bevételi forrásainak növelési lehetőségeit vizsgálták tavaly ősszel az osztrák erdészeti egyesület üzemgazdasági szakosztályának egyik ülésén. Felmerült többek között az üdülési hatásnak ellentételezése.

Az egyik, kirándulóktól, sportolóktól erősen igénybevett Bécs közeli erdőségben érdekelt bizottsági tag elmondotta, hogy ez súlyosan terheli a száraz termőhelyű, károsítókkal erősen veszélyeztetett állományt és benne a gazdálkodást. Különböző egyesületek a 80-as évek óta gyalogos portyanapokat rendeznek és ezekre az erdészet 1984-ben személyenkénti részvételi díj fizetését vezette be. Napi egy sillinggel kezdték, ma ez már 10 silling és az egyesületek fizetik be. A látogatók ezért tájékoztató lapokat kapnak, amelyekben az erdészet ismerteti, hogy a díjat mire fordítja. Tiltás és buzdítás helyett kérelem és felvilágosítás az új stílus. A közönség részéről ez nagy megértéssel találkozik.

A kialakult vita során kiderült, hogy a szakemberek nagy része még elutasítóan viszonyul az ilyen új piacok nyitásához. Mások szerint pedig mulhatatlan az új lehetőségek felkutatása, megfelelő teherátvállalók találása, s ezért az ülés résztvevői egyesületi álláspont kialakítását látták szükségesnek – a vadászat terén tettekhez hasonló módon.

(ÖFZ 1992. 2. Jérôme R.)

kódex szabályai szerint történik. A különleges rendelkezésű vadászterületeken a vadkárok megelőzését, illetve a vadkárosítást állami költségvetésből fedezik.

A vadászat és vadgazdálkodás céljainak megvalósítását a befizetett adók és a vadászati engedélyek díjai teszik lehetővé. A vadászati törvény rendkívül sok vadászati és vadgazdálkodási szankciót és büntetést sorol fel. A tartományokban vadászatot segítő konzultatív jellegű vadászati tanácsok működnek és ugyancsak minden tartományban működik a Vadászszövetség is. A vadászati törvényhez szorosan kapcsolódik az 1989-ben elfogadott természetvédelmi törvény, amelynek melléklete sorolja fel a vadászható vadfajokat.

Portugáliában a 10 milliós lakosságból 250 000 főnek van vadászengedélye. A parlament 12 éves előkészítő munka után fogadta el 1989. évben az új vadászati törvényt. A vadászati jogszabály hasonló elvekre épül, mint a spanyol, annak ellenére, hogy Portugáliában a vadászatnak az európai országoktól rendkívül eltérő tradíciói és hagyományai vannak. A vadászterületek célját az állam határozza meg. Így, bár a vadászati jog kapcsolódik a földtulajdonhoz, a vadászterületek funkcióit tekintve szintén vadásztársasági vagy turisztikai, bérvadászati, illetve kiemelkedő értékű területek esetén állami minősítést kapnak.

Belgium vadászati törvénye talán a legrégebbi Európa országai közül, hiszen 1882 óta van hatályban. A törvény azonban csak keretjellegű szabályozást tartalmaz, s ez többnyire a vadászat szabályaira terjed ki. Ezenkívül királyi és miniszteri rendeletek vonatkoznak a vadgazdálkodásra és a vadászatra. Az ország három tartományában pedig – wallon, flamand és bruxell – további, saját tartományi rendelkezések vannak életben.

A törvény értelmében a vadászatért felelős mezőgazdasági miniszter minden évben rendeletben hirdeti ki a vadászati idény kezdetét és végét minden tartományra, esetleg annak egy részére. Minden kategóriában meghatározza az alkalmazható vadászati módokat, az elejthető vadfajt, esetleg nemet. A vadon élő állatokat a törvény négy kategória szerint csoportosítja: nagyvad, vízivad, apróvad és egyéb vadfajok.

A vadászvizsgát is e kategóriák szerint szabályozzák, lehet **A** kategóriás nagyvadvizsgát tenni, lehet **C** kategóriás apróvadászatot, de lehet mindet együtt is. Csak a vadászati engedély birtokában szabad vadászni, ennek előfeltétele az eredményes vadászvizsga, a 16 éves életkor betöltése és a feddhetetlen élet igazolása. Az ország mindhárom tartományában elméleti és gyakorlati vadászvizsgát kell tenni vadászati és természetvédelmi ismeretekből, a vadászati szabályokból és fegyverhasználati ismeretekből. A vizsga rendje és tartalma tartományonként eltérő.

A vadászati jog az országban szintén a földtulajdonhoz kötődik. Ennek szellemében azt saját jogon az ország északi részén általában 25 ha, a déli részén pedig 50 ha fölött gyakorolhatják a tulajdonosok. A vadászterületekre bérletek is köthetők, ezek általában kilenc év tartamúak. Külföldi állampolgárok szintén bérelhetnek vadászterületet. A külföldi állampolgárok részére azonban kötelező a licencjegy kiváltása, s ez igen szigorú feltételekhez kötött.

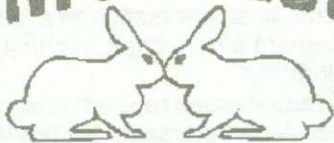
A vadászati törvény számos tiltást és büntetést sorol fel. Így pl. tilos a vadászat napnyugta után és napfelkelte előtt, kivéve a vízivad és a szalonka vadászatának egyes módjait. A vad által okozott károkért a vadászatot gyakorló teljes mértékben felelősséggel tartozik. A vadászati bármikor elpusztítható, még vadászati és fegyvertartási engedély nélkül is.

A vadászat hatósági irányításában jelentős szerepe van az erdők és vizek feletti hatósági ellenőrzést gyakorló szervezetnek, s ez egyúttal a vadászvizsgák lebonyolításáért is felelős.

Franciaországban nincs a vadászatnak önálló törvénye. A vadászat és a halászat törvényszintű szabályait a polgári törvénykönyv III. fejezete tartalmazza. A törvény alapvetően keretjellegű, elsősorban a vadászat szabályai, a vadászat gyakorlásának személyi feltételei rögzítettek, amit büntető szankciók egészítenek ki. Mindezen túl számos miniszterelnöki, miniszteri rendelet szabályozza a vadgazdálkodást, a vadásztársaságok és szövetségek működését. Vadászati vonatkozású szabályokat tartalmaz továbbá a büntető törvénykönyv és a mezőgazdasági kódex is.

A vadászati jog a földtulajdonost illeti meg. A minimális terület annak önálló gyakorlására apróvadás terület esetén 20, nagyvadás terület esetén 100 ha. Vízivadra jól körülhatárolt 1 ha-os tavenon is lehet vadászni. A vadászat gyakorlására a földtulajdonosok társulnak, és így községi vagy községek közötti vadásztársaságok alakulnak. A magán vadászterületeken a vadászati jogot bérlet formájában is lehet hasznosítani. Az állami kezelésben lévő erdőterületeken a vadlelővést licenc útján értékesítik.

NYÚLLOBBY

Végre van valami, amiben pártállástól függetlenül összefog 15 képviselő. Azt akarják, hogy a vadászati jog ezután se kötődjön a földtulajdonhoz. **Dr. Schamschula György**, az Országos Magyar Vadászati Védegylet erős embere a „Magyar Vadász”-nak azt is kijelentette: a vadászlobby nagyobb létszámú, mint a mezőgazdász-, az erdész- vagy a fogorvos-lobby. (Az újságírókról nem is beszélve.) Ha összefogásukon felbuzdulva Vadász Köztársasággá alakulnánk, mégis csöbörből vödörbe kerülénk, mert az államtitkár szerint a vadászatban sem ment végbe a rendszerváltás. Emiatt náluk jobban csak a nyúllobby van elkeseredve.

P. Á. (Népszabadság)

A vadászati idényeket minden évben azok kezdete előtt 10 nappal teszik közzé, s ez általános érvényű, attól megyénként eltérő szabályozások lehetségesek. A mediterrán vidékekre tekintettel Európában itt a legkoszszabb a vízivad vadászati idénye. Minden nagyvad vadászata kizárólag vadászati terv alapján történhet, az erre vonatkozó miniszterelnöki rendelet 1989-ben lépett hatályba.

Az éves vadászati terv kötelezően írja elő a lehető vadfaj nemét, korát és ivararányát. A vadászterületek a vadászati szezon után 10 nappal kötelesek az elért teritékről a vadászati hatóságot tájékoztatni.

Vadászni csak az állami vadászvizsga letétele után az évente megújításra kerülő vadászjegy birtokában szabad. Vadászvizsgát 15 éves kortól lehet tenni,ilyent általában évente két alkalommal, minden megyében azonos napon tartanak. A vadászjegyet lehet az egész országra, de lehet csak egyetlen megyére is kiváltani. Lehetőség van kizárólag vízivad vadászatára szóló engedély váltására is.

A vadászjegyek megújításakor a vadászok úgynevezett vadászfejlesztési hozzájárulást fizetnek. Az állam

ebből fedezi a vadászat hatósági szervezetének, és a vadrezervátumok fenntartásának költségeit. A megyékben kiváltott vadászjegyek árának egy része a megyei vadászszövetséget illeti meg. Az éves vadászjegyek a baleseti biztosítással, illetve a szövetségi tagságot igazoló bélyeggel érvényesek.

Jelenleg mintegy 1,8 millió vadászt tartanak nyilván az országban. Ebből csak 20% az, aki országos vadászjegyet vált.

A vadásztársaságok megalakulásának feltételeit, sőt még az alapszabály mintáját is egy 1901-ben elfogadott törvény rögzíti. Ugyancsak törvény határozza meg a vadászterületekre kötendő bérletek tartalmát és formáját. Külföldi állampolgárok évente csak két alkalommal, 48 órára kaphatnak Franciaországban vadászati engedélyt.

A vadászat irányítását az Országos Vadászati Hivatal látja el. Felelős a környezetvédelmi tárcával megbízott miniszter. Az Országos Vadászati Tanács konzultatív jelleggel működő testület, ehhez hasonlók működnek az ország hét vadgazdálkodási körzetében. A megyei vadászszövetségek elnökét a miniszter nevezi ki.

JÉRÔME RENÉ

Vadkárt ellenőrző kerítésekről

Szakmai berkeink hangosak a vadkár panaszától. Hovatovább fel kell azonban tennünk a kérdést: mi magunk mennyiben vagyunk hibásak a helyzet ilyenét kialakulásában? – A bajból való kilábolásnak első feltétele a helyzet felismerése, a mi helyzetünkben pedig főként annak elismertetése. Ennek egyik legkevésbé vitatható, tárgyilagos eszköze

a vadkárt ellenőrző kerítés.

Ezeknek a kis területű, 10x10 m körüli kerítéseknek fogalma Ausztriában az ötvenes évek óta ismert és Európa nyugati felén néhány évtizede általánosan elterjedt. Magam az 1975. évi klagenfurti favásárral kapcsolatban tartott osztrák szimpózium és tanulmányút alkalmával ismerkedtem meg vele. A helyszín látványa rendkívül meggyőző volt és siettem tapasztalatomat a hazai szakközönsséggel megismertetni. Beszámoló Az Erdő 1976. évi 2. számában vezércikként jelent meg és a természetben látottakat az 52. oldalon féloldalnyi nagyságú képpel közöltem. Állásfoglalásomat a szövegben így rögzítettem:

„A kisterületű, vadmentes ellenőrző területek létesítését a mi viszonyaink között is rendkívül hasznosnak tartom és országos bevezetésre javasolom.”

A szervezett bevezetést, amire akkoriban a törvényes lehetőségek bőven rendelkezésre álltak, a főhatóság elvetette. A vadászati oldal politikailag túlzottan erős volt, az erdészet nem mert vele ujjat húzni. Maradt a földalatti munka, egyenként meggyőzni és cselekvésre készíteni egyes tömleltti szakembereket. Sajnos nem sok sikerrel járt. Egyedül a Mátrában készült néhány olyan kerítés, amit az erdészet jelentős sikerrel mutatott be a helyszínen néhány, az erdőre kizárandokolni

megnyerhető törvényhozónknak – 15 évvel később, 1991 őszén. Talán még mindig időben...

Hallottam róla, hogy kezdeményezések másutt is történtek – pl. a Pilsben is –, de részleteket ezekről sajnos nem tudok. Közben Európában, ahová nagy igyekezettel törekszünk, tovább fejlődött az eljárás. Már általánosan használják az ellenőrző területeket. Svájcban St. Gallen és Bern tartományokban egységes rendszer szerint folyik kialakításuk, országok közötti egységes munka folyik Ausztria és Lichtenstein részvételével. Az ausztriai Vorarlberg tartomány az 1988. évi erdőtörvényében írta elő a vadkárt ellenőrző kerítések rendszeres alkalmazását, stájerországban a tartományi Mezőgazdasági Kamara a paraszterdőkben 40 ilyen ellenőrző vadállományt.

Az ellenőrző területekben rejlő lehetőségeket a kutatás is felismerte. A németországi Baden-Württemberg tartomány tudományos intézete a korábban üzemileg telepített, később a tudományos munka számára kifejlesztett és legutóbb 1990-ben véglegesített rendszer szerint a vadkárón kívül még számos, az erdő fejlődésére kiható jelenséget is vizsgál.

Mindez egy Bécsett és egy Freiburgban dolgozó kutatóknak az ALLG.FORST-u. JAGDZEITUNG 1992/2. számában közölt tanulmányából derült ki.

Körülményeink az 1976-ban tett javaslatom óta szerencsére megváltoztak, így újabb – lehet, hogy utolsó – alkalom nyílik annak megisméltésére:

Javasolom, hogy a vadkárt ellenőrző kerítések hálózatának kiépítését, fenntartását és értékelését az új erdőtörvény tetelesen írja elő – ennek részletes szabályozását tegye a miniszter feladatává.